

Preferencje partyjne Polaków w okresie kryzysu koalicyjnego

Warszawa, czerwiec 2000

- W ostatnich dniach maja, równo połowa Polaków zapowiedziała, że gdyby wybory parlamentarne odbywały się w najbliższą niedzielę, to na pewno wzięłaby w nich udział. Jedna piąta pytanych stwierdziła, że chyba poszłaby głosować. Do urn raczej nie zamierzało się wybierać 9% osób, a na pewno nie – 15%. Nie było pewnych 6% pytanych.
- Na ostatnim kryzysie – w porównaniu z okresem bezpośrednio go poprzedzającym – zyskały ugrupowania najsilniejsze, inne pogorszyły notowania lub ich nie zmieniły. Lidera rankingów – SLD – gotowych było poprzez 43% osób przynajmniej trochę zainteresowanych udziałem w wyborach do Sejmu (w badaniu realizowanym dwa tygodnie wcześniej, tuż przed wybuchem konfliktu było to 40%). AWS poparłoby 16% osób (poprzednio 14%), a UW – 13% (wcześniej 9%). W tej chwili do parlamentu weszłoby jeszcze PSL, ale już tylko z 7% głosów (poprzednio 10%).
- Wśród pozostałych ugrupowań, stosunkowo najlepiej wypadł Ruch Odbudowy Polski (4%). Po 3% poparcia zgromadziły: UPR, UP, „Samoobrona” i ChD III RP, a 2% głosów zyskała KPEiR. Inne partie otrzymały jeszcze niższe wyniki.

Ośrodek Badania Opinii Publicznej Sp. z o.o.

ul. Dereniowa 11, 02 776 Warszawa

Tel: (48 22) 648 2044 (-46), 644 9995 Fax: (48 22) 644 9947 e-mail: obop@obop.com.pl

www.obop.com.pl

Biura w ponad 30 krajach
Grupa Taylor Nelson Sofres

Cytowanie, publiczne odtwarzanie, kopiowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych, informacji i opracowań zawartych w tej publikacji jest dozwolone pod warunkiem podania źródła.

* * *

W trakcie trwania kryzysu rządowego przeprowadziliśmy najnowsze badanie dotyczące preferencji partyjnych Polaków¹. W czasie gdy realizowaliśmy sondaż, miało miejsce posiedzenie Rady Krajowej UW, która zobowiązała swoich ministrów do złożenia rezygnacji. Mimo prób negocjacji i poszukiwania nowego kandydata na premiera, realnym mogło się już wtedy wydawać powstanie rządu mniejszościowego - pierwszego w III Rzeczypospolitej. Opozycja natomiast domagała się w tym czasie przeprowadzenia wcześniejszych wyborów parlamentarnych.

* * *

Poziom mobilizacji wyborczej Polaków w czasie trwania kryzysu rządowego był dość duży. Połowa osób pytanym o to, czy wzięliby udział w takim głosowaniu, gdyby odbywało się ono w najbliższą niedzielę, odpowiedziało „zdecydowanie tak”. W pomiarze zrealizowanym tuż przed wybuchem konfliktu odsetek ten był o 10 pkt. proc. mniejszy. Jedna piąta osób stwierdziła, że chyba poszłaby głosować.

Natomiast głosować w wyborach parlamentarnych nie zamierzało 24% osób – 9% - raczej nie, a 15% - zdecydowanie nie. Iść do głosowania - czy też nie - nie było zdecydowanych 6% pytanym.

GDYBY W NAJBLIŻSZĄ NIEDZIELĘ ODBYŁY SIĘ WYBORY DO SEJMU, TO CZY WZIAŁBY(ĘŁABY) PAN(I) W NICH UDZIAŁ?	
zdecydowanie tak	50%
raczej tak	20%
raczej nie	9%
zdecydowanie nie	15%
trudno powiedzieć	6%

¹ Sondaż TNS OBOP przeprowadzony w dniach 27-29 maja 2000 r., na reprezentatywnej losowej 1042-osobowej ogólnopolskiej próbie osób od 18 roku życia. Maksymalny błąd statystyczny dla takiej wielkości próby wynosi +/-3%, przy wiarygodności oszacowania równej 95%.

Preferencje parlamentarne

W trakcie trwania kryzysu koalicyjnego na popularności – w porównaniu z okresem bezpośrednio poprzedzającym to co dzieje się od pewnego czasu na naszej scenie politycznej - zyskały głównie najsilniejsze ugrupowania, reszta albo straciła, albo nie zmieniła swojego wyniku.

Na ostatnich zmianach najlepiej wyszła koalicyjna (do niedawna) Unia Wolności (obecnie 13% - 4 pkt. proc. więcej niż w poprzednim badaniu) oraz opozycyjny Sojusz Lewicy Demokratycznej (43% - o 3 pkt. proc. więcej). W nieco mniejszym stopniu wzrost notowań odczuł AWS (16% - poprzednio 14%), któremu daleko jeszcze do odrobienia strat w elektoracie. W Sejmie znalazłoby się także Polskie Stronnictwo Ludowe (w ewentualnych wyborach gotowych byłoby je poprzeć 7% osób, w badaniu zrealizowanym dwa tygodnie wcześniej – 10%).

PREFERENCJE WYBORCZE POLAKÓW ²															(Dane w proc.)	
	V'99 (2)	VI'99	IX'99 (1)	IX'99 (2)	X'99	XI'99 (1)	XI'99 (2)	XII'99	I'00 (1)	I'00 (2)	III'00	IV'00 (1)	IV'00 (2)	V'00	V'00 (2)	
Sojusz Lewicy Demokratycznej <i>(L. Miller)</i>	34	34	36	35	32	33	39	43	42	42	37	40	38	40	43	
Akcja Wyborcza „Solidarność” <i>(M. Krzaklewski)</i>	22	25	20	20	23	23	15	16	19	20	18	18	17	14	16	
Unia Wolności <i>(L. Balcerowicz)</i>	12	11	13	13	10	11	11	12	10	9	11	11	11	9	13	
Polskie Stronnictwo Ludowe <i>(J. Kalinowski)</i>	8	8	7	7	10	11	9	10	8	8	11	10	10	10	7	
Ruch Odbudowy Polski <i>(J. Olszewski)</i>	3	4	4	6	3	3	5	5	4	4	5	5	7	5	4	
Unia Polityki Realnej <i>(J. Korwin-Mikke)</i>	4	3	3	3	3	4	3	2	3	4	2	2	1	2	3	
Unia Pracy <i>(M. Pol)</i>	3	4	4	5	4	4	4	2	4	3	4	3	4	6	3	
„Samoobrona” <i>(A. Lepper)</i>	3	3	2	4	7	2	4	4	4	4	4	4	6	5	3	
Chrześcijańska Demokracja III Rzeczypospolitej Polskiej <i>(L. Wałęsa)</i>	3	2	3	1	2	2	3	1	2	3	2	2	2	3	3	
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów <i>(T. Mamiński)</i>	3	3	3	2	3	4	4	2	2	2	2	3	2	4	2	
Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów Rzeczypospolitej <i>(E. Postulka)</i>	4	1	2	2	1	2	1	2	1	1	2	1	1	1	1	
Blok dla Polski <i>(L. Zieliński) *</i>	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	
Konfederacja Polski Niepodległej - Ojczyzna <i>(A. Słomka)</i>	1	0	1	2	2	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	
pozostałe partie	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	

*1) Do pierwszego pomiaru w maju 2000 r. pytano o A. Gąsienicę Makowskiego.

Najbliższy przekroczenia progu wyborczego był Ruch Odbudowy Polski (4%). Po 3% osób skłonnych było zagłosować na Unię Polityki Realnej, Unię Pracy, „Samoobronę” oraz Chrześcijańską Demokrację III RP. Dwuprocentowy elektorat zgromadziła Krajowa Partia Emerytów i Rencistów. Inne partie uzyskały jeszcze niższy wynik.

* * *

Wśród osób, które zapowiedziały, że poszłyby do głosowania – na pewno lub raczej – 17% nie było zdecydowanych, szeregi elektoratu jakiej partii by zasilili. Grupa ta jest większa niż w poprzednim badaniu, ale we wcześniejszych pomiarach mieliśmy już do czynienia z większą liczbą niezdecydowanych.

	V.'99 (2)	VI.'99	IX.'99 (1)	IX.'99 (2)	X.'99	XI.'99 (1)	XI.'99 (2)	XII.'99	I.'00 (1)	I.'00 (2)	III.'00	IV.'00 (1)	IV.'00 (2)	V.'00	V.'00 (2)
wahający się kogo poprzeć	14%	17%	17%	17%	14%	21%	13%	13%	13%	14%	19%	21%	14%	15%	17%

W tej chwili najbardziej zdecydowany elektorat ma SLD. Gdyby okazało się, że frekwencja byłaby niska, to właśnie ta partia zyskałaby najwięcej. Wyborcy pozostałych ugrupowań nie są tak zdeterminowani – jak ci ostatni – żeby uczestniczyć w ewentualnych wyborach parlamentarnych.

² Na kartach umieszczono partie w kolejności alfabetycznej; w nawiasach podano nazwiska liderów. Prezentowane w tabeli wyniki preferencji odnoszą się do wszystkich uprawnionych do głosowania osób, które zadeklarowały („zdecydowanie” lub „raczej”) gotowość wzięcia udziału w wyborach i jednocześnie miały określone preferencje.

**GDYBY W NAJBLIŻSZĄ NIEDZIELĘ ODBYŁY SIĘ WYBORY DO SEJMU, TO CZY WZIĄŁBY(ĘLABY) PAN(I)
W NICH UDZIAŁ?**

		DANE W PROC.					LICZBA OSÓB
		zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	truno powiedzieć	
OGÓLEM		50	20	9	15	6	1042
PŁEĆ	mężczyźni	56	18	9	12	5	491
	kobiety	45	22	9	17	7	551
WIEK	do 24 lat	45	21	15	12	7	150
	25-34 lata	43	28	11	13	4	189
	35-44 lata	48	21	7	20	5	211
	45-54 lata	57	16	11	11	5	199
	55-64 lata	59	17	6	12	7	124
	65 i więcej lat	51	16	6	17	10	169
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	37	23	10	21	10	244
	zasadnicze zawodowe	49	21	7	18	6	270
	średnie i pomaturalne	53	19	12	10	5	382
	wyższe z niepełnym	66	18	6	8	2	146
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	46	24	9	14	7	386
	miasta do 20 tys.	52	21	7	16	5	126
	miasta 20-100 tys.	52	18	8	17	5	207
	miasta 100-500 tys.	50	15	16	12	7	199
	miasta pow. 500 tys.	57	19	6	14	4	124
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy i specjaliści	66	18	7	3	5	85
	prywatni przedsiębiorcy	51	20	18	9	2	62

	rolnicy	51	24	11	13		61
	robotnicy	53	22	4	18	5	150
	pracownicy administracji i usług	44	30	14	10	3	119
	gospodynie domowe	42	13	4	39	2	40
	emeryci	57	14	6	15	8	190
	reńciści	44	21	5	20	10	132
	uczniowie i studenci	47	16	20	8	8	65
	bezrobotni	39	21	14	17	9	128
RELIGIJNOŚĆ	wierzący i regularnie praktykujący	49	20	10	13	7	598
	wierzący i nieregularnie praktykujący	51	23	8	12	6	300
	wierzący lecz niepraktykujący	51	15	5	28	2	119
	niewierzący	75		20		5	19
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	56	22	9	9	4	131
	średnia	51	19	10	15	5	566
	zła	46	20	8	16	9	344
ZAINTERESOWNIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesują	23	18	15	32	12	146
	raczej się nie interesują	41	27	8	15	8	374
	raczej się interesują	61	17	10	9	3	403
	bardzo zainteresowani	78	9	4	6	2	111
OCENA SYTUACJI KRAJU	dobra	57	22	8	8	5	189
	zła	50	19	9	15	6	752

	trudno powiedzieć	34	21	11	24	10	97
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	68	14	8	8	2	220
	centrolewicowe	68	17	7	4	4	116
	centroprawicowe	42	30	13	11	4	94
	prawicowe	59	22	6	10	4	191
	trudno powiedzieć	33	21	12	24	10	418

KANDYDATÓW KTÓREJ PARTII LUB UGRUPOWANIA POPARŁ(A)BY PAN(I) W TAKICH WYBORACH?
1.AKCJA WYBORCZA SOLIDARNOŚĆ (M.Krzaklewski); 2.BLOK DLA POLSKI (L. Zieliński);
3.CHRZEŚCIJAŃSKA DEMOKRACJA III RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ (L.Wałęsa);
4.KONFEDERACJA POLSKI NIEPODLEGŁEJ - OJCZYŻNA (A.Słomka); 5.KRAJOWA PARTIA EMERYTÓW I RENCISTÓW (T.Mamiński);
6.KRAJOWE POROZUMIENIE EMERYTÓW I RENCISTÓW RZECZYPOSPOLITEJ (E.Postulka);
7.POLSKIE STRONNICTWO LUDOWE (J.Kalinowski); 8.RUCH ODBUDOWY POLSKI (J.Olszewski);
9.SAMOOBRONA (A.Lepper);
10.SOJUSZ LEWICY DEMOKRATYCZNEJ (L.Miller); 11.UNIA POLITYKI REALNEJ (J.Korwin-Mikke);
12.UNIA PRACY (M.Pol); 13.UNIA WOLNOŚCI (L.Balcerowicz); 14.inne

		DANE W PROC.														LICZBA OSÓB
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	
OGÓLEM		16	1	3	1	2	1	7	4	3	43	3	3	13	0	591
PLEĆ	mężczyźni	16	1	1	1	0	1	6	4	4	47	4	4	12	0	310
	kobiety	16	1	4	1	4	3	8	4	2	39	3	2	14	0	281
WIEK	do 24 lat	15		4				3		1	52	8	1	17		71
	25-34 lata	16	2		1	1	1	7	4	3	31	4	6	23	1	103
	35-44 lata	17	2	2		1	2	4	4	3	45	4	4	13		115
	45-54 lata	11		3	1	2	1	7	5	5	54	4	1	8		127
	55-64 lata	20		2	1	4	1	12	1	4	37	1	4	13		85
	65 i więcej lat	18	0	6	1	4	5	11	7	0	40		2	5	0	90
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	19	1	5		3	5	15	3	5	37	1	5	2	0	114
	zasadnicze zawodowe	16	2	1	1	2	0	10	6	5	50	2		3	1	142
	średnie i pomaturalne	17	1	3	0	2	1	6	3	2	44	4	5	12		223

	wyższe z niepełnym	9		2	1				5		40	5	2	37		112
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	20		3	0	2	2	14	3	5	40	2	3	6		202
	miasta do 20 tys.	10	6	2		1	1	10	3	3	42	2	2	18		75
	miasta 20-100 tys.	17		3	2	2	1	2	4	3	46	4	3	12	1	125
	miasta 100-500 tys.	15	0	2		2	2	4	3	0	55	4	1	11	0	107
	miasta pow. 500 tys.	11		3		3	2	2	7		34	5	4	29		82
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy i specjaliści	19		1					4		39	3	2	32		63
	prywatni przedsiębiorcy	6	4	3				2	8		32	7		38		36
	rolnicy	24			2			27	2	15	24	5				33
	robotnicy	15	1	3	1	1		7	6	4	44	5	6	6	1	90
	pracownicy administracji i usług	14	2			1	2	3	3	2	54	3	4	13		64
	gospodynie domowe	19				3		3	4	5	49			16		20
	emeryci	15		6	2	4	3	12	5	3	39	1	3	8	0	113
	reńciści	19	1	2		5	5	9	3	1	49		3	4		72
	uczniowie i studenci	15		7							47	4	2	24		36
	bezrobotni	16	1	2		2	2	7	1	4	50	7	5	5		58
RELIGIJNOŚĆ	wierzący i regularnie praktykujący	23	0	4	1	2	2	9	4	3	34	3	2	12	0	325
	wierzący i nieregularnie praktykujący	9	2	1	1	2	1	6	4	3	48	4	5	15	0	185
	wierzący lecz niepraktykujący	1					3	6	4	3	71	3		8		67
	niewierzący			6							67			27		14

SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	21	1	3	2			1	3		26	4	4	34	1	91
	średnia	16	0	3	0	1	1	7	5	3	47	3	3	11	0	323
	zła	12	1	3	0	4	3	12	2	4	46	4	3	5		177
ZAINTERESOWNIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesują	26		2		6		18	2	3	28		4	12		38
	raczej się nie interesują	18	1	5	2	2	3	7	6	5	36	3	3	9	1	185
	raczej się interesują	13	1	1	0	2	1	7	3	2	48	3	3	16		276
	bardzo zainteresowani	17		3		1	1	6	2	2	52	4	3	11		89
OCENA SYTUACJI KRAJU	dobra	23		6	1	1	1	4	3	1	24	3	4	29		126
	zła	12	1	2	1	2	1	8	4	4	51	3	3	7	0	428
	trudno powiedzieć	31					5	13			24	4		23		36
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	3	1	1	0	1	0	6	1	1	81	1	1	2		175
	centrolewicowe	1			2	1	2	6	3	2	68	3	6	5		92
	centroprawicowe	15	3	5				8	3	2	5	4	2	53		57
	prawicowe	39	1	7	1	2	0	4	6	5	9	7	3	18		134
	trudno powiedzieć	20		2		4	4	13	6	4	27	3	4	11	1	134